

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Ülésdokumentum

14.10.2004

B6-xx/2004

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

a Tanács nyilatkozatát követően

az Eljárási Szabályzat 103. cikkének (2) bekezdése alapján

előterjesztette: Jan Marinus Wiersma

a Külügyi Bizottság nevében

az Európai Unió ALTHEA katonai műveletéről Bosznia-Hercegovinában

Európai parlamenti állásfoglalás az Európai Unió ALTHEA katonai műveletéről Bosznia-Hercegovinában

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Tanács 2004. július 12-i 2004/570/KKBP számú együttes fellépésére az Európai Unió katonai műveletéről Bosznia-Hercegovinában¹,
 - tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 21. cikkére,
 - tekintettel 2002. április 10-i állásfoglalására az Európai Biztonsági és Védelmi Politikáról (EBVP) és az EU-NATO kapcsolatokról²,
 - tekintettel 2002. szeptember 26-i³ és 2003. október 23-i állásfoglalásaira⁴ a Közös Kül- és Biztonságpolitikáról (a fő szempontokról és az alapvető lehetőségekről),
 - tekintettel 2003. március 13-i állásfoglalására az EBVP műveleteiről a Macedón volt Jugoszláv Köztársaságban⁵,
 - tekintettel 2003. április 10-i állásfoglalására az új európai biztonsági és védelmi építményről⁶,
 - tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (2) bekezdésére,
- A. figyelembe véve a Tanács 2004. július 12-i együttes fellépését és az Európai Tanácsnak a Bosznia-Hercegovinába küldendő ALTHEA fedőnevű misszióra vonatkozó bejelentését, mely az Európai Unió első nagyobb méretű katonai missziója lesz körülbelül 7000 fős katonai személyzettel, összehasonlítva a macedóniai Concordia (kb. 350 fős katonai személyzet) és a kongói Artemis (kb. 1400 fős katonai személyzet) kisebb méretű korábbi missziókkal,
- B. úgy véelve, hogy bármely EU-műveletnek, mely a meglévő EU Rendőri Misszió feladatainak túlmutató célokra használja a katonai erő igénybevételét, törekednie kell arra, hogy széles körű általános támogatásban részesüljön, és elérje a demokratikus legitimitás lehető legmagasabb szintjét,
- C. emlékeztetve az ENSZ Biztonsági Tanácsa (2004. július 9-én elfogadott) 1551. számú állásfoglalására, mely emlékezteti a feleket arra, hogy elkötelezték magukat a volt Jugoszláviával foglalkozó Nemzetközi Törvényszékekkel való teljes együttműködés mellett annak érdekében, hogy bíróság elé állítsák a Törvényszék által megjelölt valamennyi

¹ HL L252, 28.7.2004, 10. o.

² HL C127 E, 29.5.2003, 579. o.

³ HL C379 E, 14.11.2003, 295. o.

⁴ P5_TA(2003)0460.

⁵ HL C61 E, 10.3.2004, 379. o.

⁶ HL C64 E, 12.3.2004, 599. o.

személyt,

- D. figyelembe véve az Egyesült Nemzetek Szervezete Biztonsági Tanácsának támogatását a misszióhoz¹, mely 2004 végéig átveszi az Észak-Atlanti Szerződés Szervezete (NATO) Stabilizációs Erői (SFOR) feladatainak többségét,
- E. figyelembe véve, hogy a művelet általános költségeit 71,7 millió euróra becsülték, és ezek az Európai Unióról szóló szerződés 28. cikk (3) bekezdése értelmében közvetlenül a tagállamokat terhelik, az adminisztrációt pedig a 2004. február 23-i 2004/197/KKBP számú tanácsi határozatban létrehozott ATHENA program² keretein belül szervezik,
- F. figyelembe véve, hogy a bosznia-hercegovinai biztonsági állapotok jelentősen javultak a háború 1995-ös vége óta, ám az ország biztonságára továbbra is veszélyt jelentő számos ügy további figyelmet igényel, főleg a szervezett bűnözés és a korrupció, a nemzetközi terrorizmus, a polgári nyugtalanság és az etnikai feszültségek,
- G. kiemelve, hogy az 1995-ös daytoni egyezmény által létrehozott jelenlegi törékeny szervezeti keret nem teszi lehetővé Bosznia-Hercegovina állam számára, hogy hatékonyan és sikeresen válaszoljon a fentebb említett fenyegetettségekre,
- H. megjegyezve továbbá, hogy menekültek százezreinek nem sikerült még hazatérniük, aminek egyik fő oka az, hogy az ország területének nagy része el van aknásítva személy- és gépjármű-elleni szárazföldi aknákkal, így az rendkívül biztonsággtalan; hozzáátve, hogy az aknák hatástalanítása fontos előfeltétele a gazdasági fejlődésnek és a stabilitásnak, különösen ami a turizmust és a mezőgazdaságot illeti,
- I. erőteljesen javasolva egy békeszerződés elfogadását Bosznia és szomszédai között, mely felülvizsgálná a daytoni egyezményt és létrehozná az egymás iránti bizalmat a kétoldalú együttműködési szerződéseken keresztül az EU-tagságról szóló tárgyalások megkezdése előtt; megjegyezve, hogy a békemegállapodásokat nemzetközi konferencia készíthetné elő, mely magában foglalná a régió valamennyi országát, az EU tagállamait, az ENSZ-et és az Egyesült Államokat,
- J. elismerve, hogy a NATO-vezette Stabilizációs Erők (SFOR) létfontosságú szerepet játszottak a béke és a biztonság megőrzésében Bosznia-Hercegovinában, hozzájárulva a biztonság fenntartásához és meggátolva az erőszak újbóli kitörését,
- K. figyelembe véve, hogy a NATO továbbra is fenntartja egyik központját Szarajevóban körülbelül 250 fős katonai és polgári személyzettel, amelynek elsődleges szerepe a NATO-nak a védelmi reform terén fenntartott párbeszédének folytatása lesz Bosznia-Hercegovinával, közös felelősség vállalása az EU-val a terrorizmus-ellenes tevékenységek terén, valamint a keresett háborús bűnösök előkerítésének további kérdéseiben; kiemeli, hogy a keresett háborús bűnösök elfogása és bíróság elé állítása a nemzetközi közösség, a NATO, nem utolsó sorban pedig az EU szavahihetőségének tesztje, valamint a további békefolyamat előfeltétele,

¹ UNSCR 1551 (2004), elfogadva 2004. július 9-én

² HL L63, 28.2.2004, 68. o.

- L. kiemelve, hogy Bosznia-Hercegovina stabilizációja kiemelkedő fontosságú az egész régió stabilitása szempontjából, és intézményeinek megerősítése döntően hozzájárulnának a szomszéd államok kérdéses intézményi és állami feladatainak megoldásához,
1. Üdvözli az EU új, koordinált és koherens megközelítését a bosznia-hercegovinai ügyekkel kapcsolatban, mely tartalmazza az átfogó BiH-stratégiát¹, az EU különleges megbízottjának új megbízatását², az olyan polgári aspektusokat, mint a Stabilizációs és Együttműködési Folyamatot (SAP) és a Közösségi segítséget az újjáépítéshez, a fejlesztéshez és a stabilizációhoz (CARDs), az Európai Unió Rendőri Misszióját³, valamint a jövőbeli katonai stabilizációs erőt, az Altheát;
 2. Sajnálkozását fejezi ki ismét amiatt, hogy az Európai Parlamentet nem vonják be a folyamatba, illetve az Európai Parlament jogainak szerződésbeli korlátozását a konzultációra vonatkozóan;
 3. Sajnálkozását fejezi ki azon döntés miatt, hogy ezt a missziót az Európai Unió rendszeres költségvetésén kívüli hozzájárulásokból finanszírozzák;
 4. Úgy véli, hogy az Althea műveletnek meg kell erősítenie az EU átfogó megközelítését Bosznia-Hercegovina felé és támogatnia kell az ország fejlődését az esetleges EU-tagság irányába; szintén üdvözli azon megállapításokat, hogy e művelet a helyi politikai kapacitás megerősítését és a szervezett bűnözés elleni küzdelmet célozza meg, a felelőségek fokozatos átadásával a helyi hatalmi szervezeteknek;
 5. Támogatja a Stabilizációs és Együttműködési Folyamatot Bosznia-Hercegovinában, mely az országnak az EU-ba vezető útjának lényegi kereteit körvonalazza; üdvözli az EU különleges megbízottja, Lord Ashdown új megbízatását az átfogó támogatási csomag bosznia-hercegovinai végrehajtásával kapcsolatban, ám ismét emlékeztet arra, hogy Bosznia-Hercegovinának alapvetően saját erőfeszítéseire kell támaszkodnia;
 6. Üdvözli az EU határozatát, mely szerint igénybe veszi a NATO eszközeit és kapacitásait az Althea misszió végrehajtásához, megerősítve a két szervezet közötti együttműködést és végrehajtva a 2002. decemberi egyezményt, melynek értelmében az EU hozzáfér a NATO tervezési és parancsnoki kapacitásához (Berlin Plus);
 7. Támogatja az EU bosznia-hercegovinai stabilizációs erői és a NATO helyben maradó jelenléte közötti legszorosabb együttműködést az országban a szerepek és a felelőségek legvilágosabb felvázolása végett a két szervezet között;
 8. Üdvözli a NATO-jelenlét Boszniában és különálló NATO-központ Szarajevóban való fenntartását a NATO Partnerség a Békéért programja keretein belül, de ragaszkodik hozzá, hogy a békefenntartói misszió átadásán túl a terrorizmusellenes műveletek felelősségét, valamint a háborús bűnösök letartóztatását át kell adni az Európai Uniónak;

¹ A Bosznia-Hercegovinára vonatkozó átfogó stratégiát a 2004. június 14-i Külügyi Tanács körvonalazta és a 2004. június 17-18-i Európai Tanács fogadta el. Az EU Tanácsa, 10099/04, 2004. június 15., Brüsszel

² 2004/569/KKBP számú tanácsi együttes fellépés, 2004. július 12. Az EU Hivatalos Lapja L252/7, 2004. július 28., 7-9. o.

³ 2002/210/KKBP számú tanácsi együttes fellépés, 2002. március 11., HL L70, 13.3.2002, 1. o.

9. Javasolja az EU különleges megbízottjának, hogy ne csupán az EU erőinek parancsnokával működjön együtt, hanem hívja meg a NATO-képviselőt az EUSR koordinációs csoportba annak érdekében, hogy biztosítsák az EU tevékenységei közötti koordinációt és következetességet Bosznia-Hercegovinában;
10. Üdvözli harmadik országok szándékát az EU katonai tevékenységeiben való részvételre;
11. Úgy véli, hogy e műveletnek EU-szinten tovább kell erősítenie az európai katonai műveletek tervezésének és irányításának kollektív kapacitását az EU polgári-katonai tervezési sejt létrehozása végett; üdvözli a katonai tevékenységek és az EU bosznia-hercegovinai szerepének más aspektusai összekapcsolásának szándékát, beleértve a politikai, a fejlesztési és a képzési területeket;
12. Felhívja az Althea missziót, hogy tartsa tiszteletben a közösségi és a nemzetközi emberi jogi előírásokat;
13. Fontosnak tartja az EU-erők számára az erőteljes, csendőrség típusú elem (az integrált rendőrségi egység) belefoglalását a műveletekbe az olyan feladatok ellátására, melyekre a katonákat általában nem képezték ki vagy amelyeket az általános rendőri alakulatok nem tudnak ellátni, főleg mivel az EU Rendőri Missziójának nincs végrehajtói megbízatása, így az csak tanácsadási és ellenőrzési feladatokat láthat el; kiemeli egy olyan helyi, többnemzetiségű rendőrségi erő felállítására irányuló erőfeszítések növelésének fontosságát, mely élvezzi valamennyi közösség bizalmát az országban;
14. Sürgeti az EU katonai és rendőrségi erői, valamint a bosznia-hercegovinai polgári szervezetek közötti szoros együttműködést a háborús bűnösök erőteljes keresésében, illetve a bármilyen fajta terrorizmus elleni küzdelemben;
15. Javasolja, hogy az EU-erők folytassák a kisméretű katonai csoportoknak a lakosság között, vendégházakban történő elszállásolásának jelenlegi SFOR-gyakorlatát annak érdekében, hogy fenntartsák helyzetük tudatosítását és elrettentő jelenlétüket annak ellenére, hogy 12000-ről 2004 júniusára 7000-re csökkentették a jelenlévő csapatok lélekszámát;
16. Kiemeli a parancsnoki láncban a világosan elhatárolt felelőségek fontosságát a bosznia-hercegovinai EU-erők parancsnoka és az EU műveleti parancsnoka (a SHAPE-beli DSACEUR) között; üdvözli a tényt, hogy az EU egyik parancsnoki egysége a NATO nápolyi regionális bázisán lesz elhelyezve;
17. Kéri, hogy az Althea művelet egyre integráltabb és koordináltabb polgári-katonai aspektusairól tájékoztassák az EUSR-t, valamint rendszeresen tájékoztassák a Politikai és Biztonsági Bizottság (PBB) elnökét, aki az EU katonai műveleteinek politikai és stratégiai irányítását látja el;
18. Annak érdekében, hogy elkerülhetők legyenek a 2004. márciusi koszovói helyzethez hasonlóak, a bizottság tájékoztatást kér arról, hogy hogyan fog működni a döntéshozatal a különböző EU-szervek között az erőszak spontán kitörése esetén; felkéri a Tanácsot, hogy adjon tájékoztatást az ALTHEA misszió „operatív kapacitásairól” és „kötelezettségvállalási szabályairól”;

19. Reméli, hogy az EU polgári-katonai tervezési sejt létrehozása fontos előrelépést képez az Althea-műveletek során véghezvitt elemzések készítésében és a tapasztalatok átadásában azzal a céllal, hogy az EU ezáltal hatékonyabb polgári-katonai válságmenedzsmenttel foglalkozó szereplővé lépjen elő;
20. Szorgalmazza a titkosszolgálatok koordinálását, és javasolja, hogy állítsanak fel egy, az EU, a NATO és az Egyesült Államok, valamint a régióban jelenlévő más szereplők között az etnikai feszültségek valószínűségéről tájékoztató speciális mechanizmust;
21. Felhívja a Tanácsot, hogy határozza meg és minősítse fel az EU ellenőrző missziójának szerepét Bosznia-Hercegovinában annak alkalmassá tétele végett, és integrálja e polgári komponenst az ALTHEA misszióba;
22. Üdvözli a tényt, mely szerint a műveletről elemzés készül 6 hónap után, és felhívja az EUSR-t és a PBB elnökét, hogy az elemzést mutassák be a Parlamentben;
23. Felhívja az Elnökök Értekezletét, hogy engedélyezzék a kompetens hatóság számára a fejlődés értékelése érdekében egy tényfeltáró delegáció küldését Bosznia-Hercegovinába;
24. Utasítja Elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a tagállamok és harmadik országok parlamentjeihez, valamint Bosznia-Hercegovina parlamentjéhez és kormányához.